

1 Podkreśl zdania dotyczące Ameryki Północnej.

(.../2 pkt)

- a) Znajdują się tam Wielkie Równiny.
- b) Największy system rzeczny tworzy tam Amazonka.
- c) We wschodniej części kontynentu znajduje się jeden z największych na świecie zespołów jezior słodkowodnych – Wielkie Jeziora.
- d) Na tym kontynencie mieści się jeden z najbardziej znanych andyjskich szczytów – Cerro Torre.

2 Na podstawie mapy politycznej Ameryki Południowej wykonaj polecenia.

(.../3 pkt)

- a) Podpisz na mapie Argentynę.
- b) Podpisz na mapie stolicę Peru – Limę.
- c) Wpisz na mapie nazwę oceanu, który otacza Amerykę Południową od zachodu.

3 Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

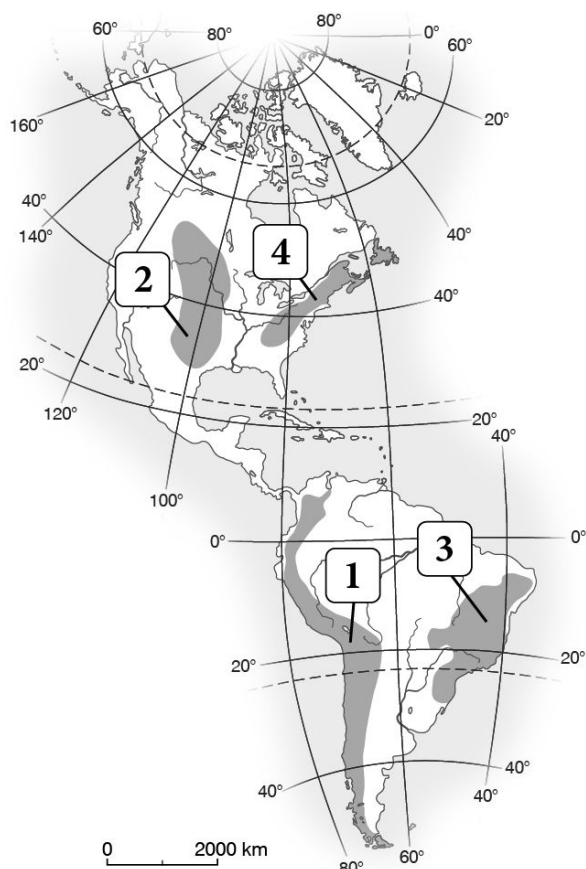
(.../1 pkt)

Największy obszar wilgotnych lasów równikowych w Ameryce Południowej występuje na

- A. Nizinie Orinoko.
- B. Nizinie Atlantyckiej.
- C. Nizinie Amazonki.
- D. Nizinie La Platy.

4 Wybierz zestaw, w którym do miejsc oznaczonych na mapie cyframi przyporządkowano właściwe nazwy form rzeźby terenu.

(.../1 pkt)

- A. 1 – Andy, 2 – Wielkie Równiny, 3 – Wyżyna Brazylijska, 4 – Appalachy.
B. 1 – Kordyliery, 2 – Wielkie Równiny, 3 – Wyżyna Gujańska, 4 – Nizina Zatokowa.
C. 1 – Andy, 2 – Appalachy, 3 – Wyżyna Brazylijska, 4 – Nizina Atlantycka.
D. 1 – Góry Skaliste, 2 – Kordyliery, 3 – Nizina Amazonki, 4 – Appalachy.

5 Uzupełnij tekst. Przyporządkuj każdemu zdaniu właściwą odpowiedź (A–C) wybraną spośród podanych.

(.../3 pkt)

Gwałtownie wirująca kolumna powietrza to 4.1. ....
Aby określić siłę trąby powietrznej, używa się skali 4.2. ....
Odpowiednikiem nazwy tajfun w innych częściach świata nie jest 4.3. ....

- 4.1. A. tsunami, B. tajfun, C. tornado
4.2. A. Saffina-Simpsona, B. Fujity, C. Beauforta
4.3. A. pasat, B. huragan, C. cyklon

6 Podkreśl właściwe uzupełnienia zdań.

(.../3 pkt)

- A. Wilgotne lasy równikowe Amazonii nazywa się **caatinga** / **selwą**.
B. W centrum Amazonii znajduje się miasto **Manaus** / **Belém**.
C. W Amazonii żyje ponad **25%** / **65%** wszystkich znanych gatunków roślin i zwierząt.

7

Skreśl czynnik, który nie jest przyczyną wylesiania Amazonii.

(.../1 pkt)

- a) Pozyskiwanie cennych gatunków drewna.
- b) Erozja gleby.
- c) Pozyskiwanie surowców mineralnych.
- d) Zagospodarowanie i zasiedlenie północnej części Brazylii.

8

Skreśl nazwy dwóch gatunków roślin lub zwierząt, które nie występują w lasach Amazonii.

(.../2 pkt)

mahoniowiec, storczyk, palma daktylowa, pirania, tukan, gepard, małpa czarnogłowa

9

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia, które następowały podczas fal migracji w Ameryce.

(.../1 pkt)

- A. Napływ ludności z krajów Ameryki Łacińskiej.
- B. Napływ ludności białej pochodzenia europejskiego związany z dokonaniem Krzysztofa Kolumba.
- C. Napływ ludności czarnoskórej pochodzenia afrykańskiego.

..... → .....→ .....

10

Zaznacz punkt, który nie opisuje współczesnej sytuacji Indian w Ameryce.

(.../1 pkt)

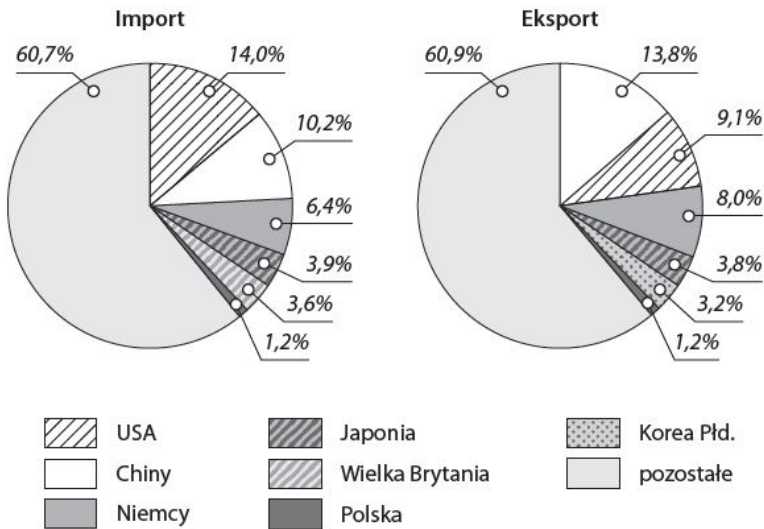
- A. Wielu Indian korzysta z pomocy finansowej i materialnej organizowanej przez różne organizacje charytatywne.
- B. Indianie często organizują pokazy tradycyjnych tańców i rytuałów w celach zarobkowych.
- C. Wycinanie lasów deszczowych powoduje, że wielu Indian opuszcza Amazonię.
- D. Wielu Indian emigruje do Europy w poszukiwaniu lepszych warunków życia.

11

Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.../3 pkt)

1.	Użytki rolne znajdują się głównie w południowej części Kanady.	P	F
2.	W Kanadzie dominują wielkoobszarowe gospodarstwa rolne zwane farmami.	P	F
3.	Największy udział w tworzeniu PKB Kanady ma przemysł.	P	F

Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

1.	Stany Zjednoczone są największym światowym importerem dóbr i usług.	P	F
2.	Udział Stanów Zjednoczonych w światowym imporcie jest większy niż łączny udział Chin i Japonii.	P	F

13 Na podstawie analizy danych zawartych w tabeli uzupełnij zdania.

(.../3 pkt)

Kraj	Rok			
	2000	2005	2010	2012
	Przyjazdy turystów (w tys.)			
Meksyk	20 641	21 914	23 290	23 403
Kanada	19 627	18 770	16 219	16 344
Peru	800	1 570	2 299	2 846
Brazylia	5 313	5 358	5 161	5 676

- a) Mniej turystów przyjeżdża do krajów położonych w Ameryce .....
- b) W 2010 roku do Meksyku przyjechało .....turystów.
- c) W latach 2000–2012 zmniejszyła się liczba turystów przyjeżdżających do .....

14 Skreśl informację, która nie dotyczy megalopolis.

(.../1 pkt)

- a) Gęstość zaludnienia przekracza kilka tysięcy osób na km².
- b) Niski wskaźnik urbanizacji.
- c) Rozbudowana sieć autostrad.
- d) Wysoka zabudowa w centrum miast.

1 Podkreśl zdania dotyczące Ameryki Południowej.

(.../2 pkt)

- a) Największy system rzeczny tego kontynentu tworzy Amazonka.
- b) Znajdują się tam Wielkie Równiny.
- c) We wschodniej części kontynentu znajduje się jeden z największych na świecie zespołów jezior słodkowodnych – Wielkie Jeziora.
- d) Na tym kontynencie mieści się jeden z najbardziej znanych andyjskich szczytów – Cerro Torre.

2 Na podstawie mapy politycznej Ameryki Południowej wykonaj polecenia.

(.../3 pkt)

- a) Podpisz na mapie Brazylię.
- b) Podpisz na mapie stolicę Kolumbii – Bogotę.
- c) Wpisz na mapie nazwę oceanu, który otacza Amerykę Południową od wschodu.

3 Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

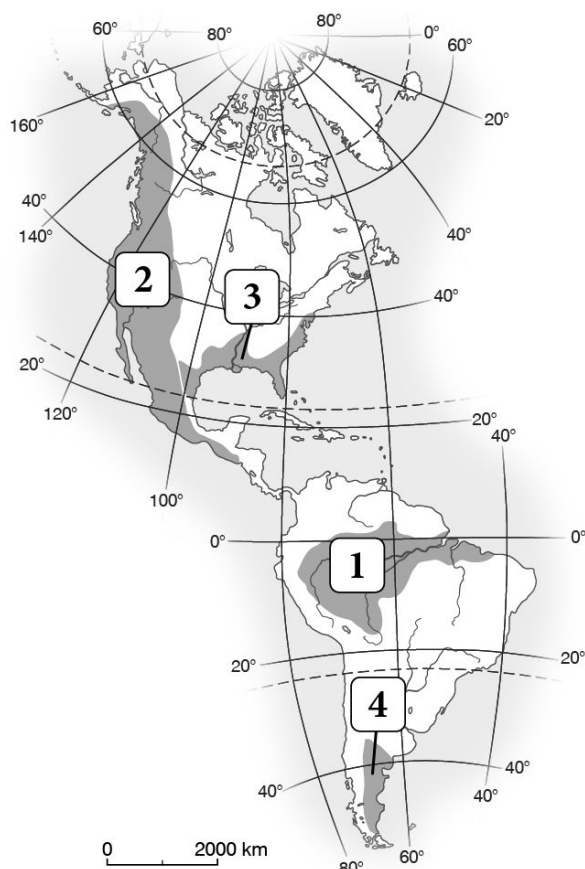
(.../1 pkt)

Wilgotne lasy równikowe porastające Nizinę Amazonki nazywamy

- A. prerią.
- B. tajgą.
- C. pampą.
- D. selwą.

4 Wybierz zestaw, w którym do miejsc oznaczonych na mapie cyframi przyporządkowano właściwe nazwy form rzeźby terenu.

(.../1 pkt)

- A. 1 – Nizina Amazonki, 2 – Appalachy, 3 – Nizina Zatokowa, 4 – Wyżyna Gujańska.
- B. 1 – Wyżyna Brazylijska, 2 – Kordyliery, 3 – Nizina Atlantycka, 4 – Wyżyna Patagońska.
- C. 1 – Nizina Amazonki, 2 – Kordyliery, 3 – Nizina Zatokowa, 4 – Wyżyna Patagońska.
- D. 1 – Nizina Orinoko, 2 – Wielkie Równiny, 3 – Nizina Zatokowa, 4 – Wyżyna Patagońska.

5 Uzupełnij tekst. Przyporządkuj każdemu zdaniu właściwą odpowiedź (A–C) wybraną spośród podanych.

(.../3 pkt)

Pas, w którym najczęściej występują tornada w Ameryce Północnej, zwany Aleją Tornad, rozciąga się 4.1. .... części kontynentu. Ogromny układ niskiego ciśnienia utworzony nad nagrzanym oceanem to 4.2. .... Aby określić siłę tego zjawiska, stosuje się skalę 4.3. ....

- 4.1. A. w zachodniej, B. w środkowej, C. we wschodniej
- 4.2. A. cyklon tropikalny, B. tornado, C. tsunami
- 4.3. A. Richtera, B. Saffina-Simpsona, C. Fujity

6 Podkreśl właściwe uzupełnienia zdań.

(.../3 pkt)

- A. Lasy amazońskie wytwarzają ok. **50%** / **20%** tlenu atmosferycznego.
- B. Brazylijski plan rozwoju Amazonii przyczynił się do jej **zalesienia** / **wylesienia**.
- C. Lasy amazońskie **rosną** / **nie rosną** na wybrzeżu Pacyfiku.

7

Skreśl czynnik, który nie jest przyczyną wylesiania Amazonii.

(.../1 pkt)

- a) Spadek ilości CO2 w atmosferze.
- b) Przyspieszony rozwój gospodarczy Brazylii.
- c) Zaburzenie obiegu wody w atmosferze.
- d) Spadek bioróżnorodności.

8

Skreśl nazwy dwóch gatunków roślin lub zwierząt, które nie występują w lasach Amazonii.

(.../2 pkt)

anakonda, palisander, eukaliptus, jaguar, drzewo kapokowe, orangutan, helikonia

9

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia, które następowały podczas fal migracji w Ameryce.

(.../1 pkt)

- A. Napływ ludności czarnoskórej pochodzenia afrykańskiego.
- B. Napływ ludności żółtej pochodzenia azjatyckiego, która dała początek Aleutom i Indianom.
- C. Napływ emigrantów z Europy uciekających przed II wojną światową.

..... → .....→ .....

10

Zaznacz punkt, który nie opisuje współczesnej sytuacji Indian w Ameryce.

(.../1 pkt)

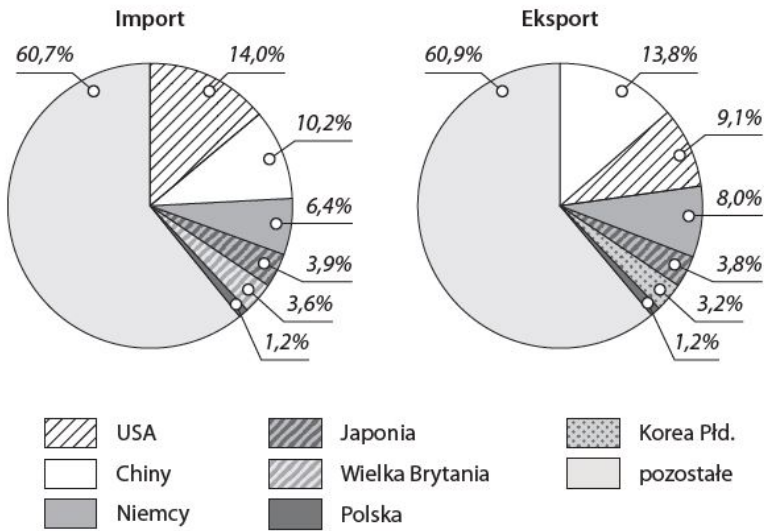
- A. Upowszechnienie kultury europejskiej przyczynia się do rozpadu indiańskich społeczeństw.
- B. W Stanach Zjednoczonych Indianie mieszkają w rezerwach. Aby je opuścić, muszą mieć zgodę władz.
- C. Jednym z największych problemów dotyczących Indian jest alkoholizm.
- D. Wielu Indian traci umiejętność posługiwania się językiem swoich przodków.

11

Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

(.../3 pkt)

1.	Prerie znajdujące się w środkowej części Kanady pełnią funkcję naturalnych pastwisk.	P	F
2.	Kanada jest jednym z czołowych producentów pszenicy, rzepaku i bawełny.	P	F
3.	W Kanadzie lasy zajmują większą powierzchnię niż tereny rolnicze.	P	F

Oceń prawdziwość informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

1.	Stany Zjednoczone są trzecim pod względem udziału światowym eksporterem dóbr i usług.	P	F
2.	Stany Zjednoczone mają większy udział w światowym eksporcie niż Polska i Niemcy razem wzięte.	P	F

13 Na podstawie analizy danych zawartych w tabeli uzupełnij zdania.

(.../3 pkt)

Kraj	Rok			
	2000	2005	2010	2012
	Przyjazdy turystów (w tys.)			
Stany Zjednoczone	51 237	49 205	59 795	66 970
Kanada	19 627	18 770	16 219	16 344
Peru	800	1 570	2 299	2 846
Argentyna	2 909	3 823	5 325	5 584

- a) W 2005 roku do Argentyny przyjechało ..... turystów.
- b) Więcej turystów przyjeżdża do krajów położonych w Ameryce .....
- c) W latach 2000–2012 liczba turystów przyjeżdżających do ..... wzrosła ponad trzykrotnie.

14 Skreśl informację, która nie dotyczy megalopolis.

(.../1 pkt)

- a) Gęsta zabudowa.
- b) Gęsta sieć dróg i kolei.
- c) Duża gęstość zaludnienia.
- d) Utrudniony dostęp do wody pitnej i elektryczności